

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

25//פ

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – שילוב גברים תלמידי ישיבות), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 2 בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, בפסקה (3), אחרי "שבתוספת" יבוא "הראשונה".
2. החלפת פרק ג'1 במקום פרק ג'1 לחוק העיקרי יבוא :

"פרק ג'1: שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים

סימן א': מטרה והגדרות

מטרה 26ב. מטרתו של פרק זה לצמצם את אי-השוויון בגיוס בני הציבור החרדי לשירות הסדיר ולשירות הלאומי-אזרחי תוך הכרה בחשיבות לימוד התורה, ובשים לב לשילוב בני הציבור החרדי בשוק העבודה.

הגדרות 26ג. בפרק זה –

"הכשרה תעסוקתית מיועדת" – כל אחד מאלה :

(1) הכשרה שאישר שר העבודה, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבה, לרבות פעילות הכוונה מקצועית ;

(2) לימודים להשלמת השכלה ל-12 שנות לימוד או להשלמת תעודת בגרות או מכינה ללימודים אקדמיים, שאישר שר החינוך, או השכלה אחרת שאישר שר העבודה ;

(3) לימודים לקראת תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958², הדרושים לצורך עיסוק במקצוע שקבע שר העבודה, בצו, לאחר שהשתכנע כי קיים מחסור במשק בעובדים באותו מקצוע;

"חוק שירות לאומי-אזרחי" – חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014³;

"ישיבה" – ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים תורניים, המופעלים על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור והכלולים ברשימה שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26א;

"צו דחיית שירות" – צו שניתן לפי סעיף 26ד;

"שירות לאומי-אזרחי" – כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי.

סימן ב': דחיית שירות ושילוב בשירות סדיר ובשירות לאומי-אזרחי

דחיית שירות לתלמידי ישיבות 26ד. שר הביטחון רשאי, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו כל התנאים לדחיית שירות כאמור בסעיף 26ה וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצרכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.

תנאים לדחיית שירות של תלמיד ישיבה 26ה. התנאים לדחיית שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לפי סעיף 26ד, הם כמפורט להלן:

---

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.
³ ס"ח התשע"ד, עמ' 380.

(1) דחיית שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לפי סעיף 26ד, תיעשה במסגרת יעדי הגיוס המנויים בתוספת השנייה ומבלי לחרוג מהם.

(2) הוא לומד בישיבה לימודים תורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ-45 שעות בשבוע, ובכולל – מ-40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע שר הביטחון; ואולם לענין מיועד לשירות ביטחון הנמצא בהכשרה תעסוקתית מיועדת, יופחת מהיקף השעות לפי פסקה זו מספר השעות שבהן הוא נמצא בהכשרה כאמור, ובלבד שלא יופחתו יותר מ-20 שעות בשבוע;

(3) הוא אינו עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ואולם –

(א) רשאי מיועד לשירות ביטחון לעבור הכשרה תעסוקתית מיועדת;

(ב) רשאי מיועד לשירות ביטחון שהוא נשוי ושמלאו לו 20 שנים, לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובלבד שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה כאמור בפסקה (1);

לענין פסקה זו, "עיסוק" – עבודה שמקובל לקבל בעבודה שכר, בין שהיא נעשית בשכר ובין שהיא נעשית שלא בשכר, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;

(4) הוא קיים את חובותיו לפי חוק זה, ובכלל זה התייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5;

(5) הוא הצהיר, בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיימים בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3);

(6) בעל תפקיד בישיבה שבה הוא לומד, שהוא מורשה חתימה של העמותה או החברה לתועלת הציבור המפעילה את הישיבה, הצהיר בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי שבפסקה (2), והתחייב כי אם יחדל להתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי האמור, יודיע על כך לפקד בתוך 21 ימים;

(7) תנאים נוספים שקבע שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

מתן צו דחיית שירות
מתן צו דחיית שירות
126. (א) צו דחיית שירות יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

(ב) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למבקש צו דחיית שירות, עד הגיעו לגיל הפטור כהגדרתו בסעיף 26ט;

(ג) ביקש מיועד לשירות ביטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות כאמור בסעיף קטן (ב), יצרף מחדש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף 26ה.

שירות סדיר עם פקיעת תוקפו של צו דחיית שירות או ביטולו
126. פקע תוקפו של צו דחיית שירות או בוטל הצו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 13.

שירות לאומי— אזרחי והוראת שעה
126. (א) לגבי מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי סעיף 26ד:

(1) בתקופה הראשונה המנויה בתוספת השנייה, בין השנים 2024-2028, יקבל מפקד זימון לשירות בשירות לאומי-אזרחי, רשאי מיועד לשירות ביטחון להשיב, בכפוף לעמידה בתנאים המנויים בסעיף 26ה, ולבקש לדחות את גיוסו לשירות לאומי-אזרחי, בכל שנה מחדש עד גיל הפטור, והכל בכפוף לעמידה ביעדי הגיוס המנויים בתקופה הראשונה שבתוספת השנייה ובצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.

(2) בהתאם לתוספת השנייה, החל משנת 2028, יקבל מפקד זימון לשירות בשירות לאומי-אזרחי, לאחר שבחן את כל אפשרויות הצבתו בשירות סדיר.

(ב) אישר פוקד את שירותו של מיועד לשירות ביטחון בשירות לאומי-אזרחי, לפי הוראות סעיף קטן (א), ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי.

(ג) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף זה וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, פטור מחובת שירות סדיר.

(ד) לא הושלמה תקופת השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון, בנסיבות כאמור בסעיף 23(ב) לחוק שירות לאומי-אזרחי, יראו לעניין הוראות פרק זה את תקופת השירות הלאומי-אזרחי שביצע, כתקופת דחיית שירות מכוח צו דחיית שירות, אשר פקע ביום הפסקת השירות הלאומי-אזרחי.

(ה) האמור בסעיף (ח26), בכל הנוגע לגיוס לשירות לאומי-אזרחי, יחול לפי המתווה המנוי בתוספת השנייה.

26ט. (א) על אף האמור בסימן זה, לבקשת מיועד לתלמידי ישיבה מתמידים וגיל הפטור דחייה משירות הביטחון לרחוק, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו התנאים לדחיית שירות וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.

(ב) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

(ג) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 22, אז יקבל פטור משירות.

(ד) מספר המיועדים לשירות ביטחון שיינתן להם צו דחיית שירות לראשונה לפי סעיף זה לא יעלה, בכל שנתון גיוס, על 2,000 תלמידי ישיבה מסך התלמידים בוגרי מוסד חינוך חרדי לאותה שנה.

(ה) "גיל הפטור" לעניין סימן זה – גיל 22.

(ו) קביעת תלמידי הישיבה שיינתן להם צו דחיית שירות לפי סעיף זה (בסעיף זה – תלמידי ישיבה מתמידים) תיעשה בשים לב לרשימת תלמידי הישיבות שיציע ועד הישיבות בארץ ישראל, לשר הביטחון, עד 1 באוגוסט שקדם לתחילת שנת הגיוס; ועד הישיבות בארץ ישראל יצרף לרשימה כאמור את אמות המידה שלפיהן נקבעה הרשימה.

רשימת הישיבות 26.י. (א) שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות

לעניין פרק זה, בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; החלטת שר הביטחון בדבר הכללת ישיבה ברשימה תיעשה בהתחשב בהמלצת ועד הישיבות בארץ ישראל; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מישיבה לפנות לשר הביטחון בבקשה להיכלל ברשימת הישיבות.

(ב) רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל ותוצג לעיון הציבור בלשכות הגיוס האזוריות.

(ג) שר הביטחון רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש הישיבה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) שיעור מסוים מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות ביטחון, אינו מתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5; שר הביטחון יקבע את השיעור האמור;

(2) בעל תפקיד בישיבה שהוא מורשה חתימה כאמור בסעיף 26ה(5) אינו ממלא את חובותיו בהתאם לסעיף האמור;

(3) חדל להתקיים בישיבה אחד מהתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן (א);

(4) התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מהרשימה.

(ד) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות ושעומדים בשאר התנאים לדחיית שירות המפורטים בסעיף 26ה.

סימן ג': יעדי הגיוס והשלכות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל

26יא. בסימן זה –

הגדרות

"בוגר מוסד חינוך חרדי" – מי שלמד בין גיל 14 לגיל 18, במשך שתי שנות לימוד לפחות, במוסד חינוך חרדי;

"מוסד חינוך חרדי" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך תרבותי ייחודי, כהגדרתו בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008⁴, המיועד לקבוצת האוכלוסייה המפורטת בפסקה (1) להגדרה "קבוצה תרבותית ייחודית" בחוק האמור;

(2) מוסד לימודי חרדי, חלק ממוסד לימודי או מסגרת לימודית המיועדים לתלמידים חרדים, או מרכז השכלה לנוער נושר ובסיכון המיועד לתלמידים חרדים, ששר הביטחון קבעם, בצו, בהתייעצות עם שר החינוך, שר העבודה או שר הרווחה, לפי העניין, ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת;

"יעד גיוס שנתי לשירות סדיר", לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי לשירות סדיר, כמפורט בטור ב' לצד אותה שנה;

---

⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 742.

"יעד גיוס שנתי לשירות לאומי-אזרחי", לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – אחוז המתגייסים השנתי לשירות הלאומי-אזרחי מסך התלמידים בוגרי מוסד חינוך חרדי לאותה שנה, כמפורט בטור ג' לצד אותה שנה ;

"יעד גיוס שנתי כולל", לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי הכולל לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי, כמוגדר בתוספת השנייה ;

"מתגייס בפועל" – מי שהחל לשרת בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, בשנת גיוס מסוימת, מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים ;

"שנת גיוס" – שנה המתחילה ביום 1 ביולי והמסתיימת ביום 30 ביוני בשנה העוקבת.

יעדי הגיוס השנתיים 26.יב. הממשלה תפעל לשם גיוס המיועדים לשירות ביטחון מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי, בהתאם ליעדי הגיוס בתוספת השנייה.

מידע סטטיסטי לעניין שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית 26.יג. (א) הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם, מדי שנה, סטטיסטיקה המתיחסת לשיעור הגידול באוכלוסיית הגברים החרדים בגיל 18 עד 23, כהגדרתה בפרסומי הלשכה, לעומת השנה הקודמת (בסעיף זה – שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית).

(ב) מידע כאמור בסעיף קטן (א) לעניין שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית, יימסר לשר הביטחון, והוא ישמש לבחינת העמידה ביעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, ביעדי הגיוס השנתיים לשירות לאומי-אזרחי וביעדי הגיוס השנתיים הכוללים.

עמידה ביעד הגיוס 26ד. לעניין סימן זה, יראו עמידה ביעד הגיוס השנתי
השנתי הכולל
הכולל, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור
א' לתוספת השנייה – גיוס של מספר המתגייסים
השנתי הכולל כפי שמוגדר בתוספת השנייה.

הפחתת תמיכה 26טו. (א) פחת מספר המתגייסים בפועל, בשנת גיוס
בישיבות בשל אי-
מסוימת, החל מתום שנה לאחר כניסת תיקון זה
לתוקף, מ-95% מיעד הגיוס השנתי הכולל (בסעיף
זה – אי-עמידה ביעד), יופחת סכום התמיכה
שישתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו
דחיית שירות, בשנת הכספים שתחילתה לאחר תום
אותה שנת גיוס (בסעיף זה – שנת הכספים
העוקבת), כך שלא יעלה על 80% מסכום הבסיס.

(ב) נמשכה אי-עמידה ביעד כאמור בסעיף קטן
(א) במשך יותר משנת גיוס אחת, ברציפות, יופחת
סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמיד
ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנות הכספים
העוקבות לשנת הגיוס השנייה ואילך של אי-
העמידה כאמור, כך שלא יעלה על השיעור מסכום
הבסיס, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת
הגיוס השנייה ברציפות של אי-עמידה ביעד
– 80% ;

(2) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות
הגיוס השלישית והרביעית ברציפות של אי-
עמידה ביעד – 60% ;

(3) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות
הגיוס החמישית והשישית ברציפות של אי-
עמידה ביעד – 40% ;

(4) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת
הגיוס השביעית ברציפות של אי-עמידה
ביעד ואילך – 20%.

(ג) סכום שהופחת בהתאם להוראות סעיף זה לא ישמש בשנה שבה הופחת לתוכנית המקורית שבה נכלל באותו סעיף תקציב.

(ד) על אף הוראת סעיף 13(א) לחוק יסודות התקציב, נותר בשנת הכספים פלונית סכום עודף בתוכנית שבסעיף תקציב, בשל הפחתת התמיכה לפי סעיף זה, לא יתיר שר האוצר את השימוש באותו סכום בשנת הכספים שלאחריה, לתוכנית שבה נכלל או לתוכנית אחרת שבאותו סעיף תקציב.

(ה) בסעיף זה –

”חוק יסודות התקציב” – חוק יסודות התקציב, התשמ”ה–1985⁵;

”סכום הבסיס” – הנמוך מבין שני אלה:

(1) סכום התמיכה שהשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים האחרונה שבה לא הופחתה התמיכה לפי סעיף זה;

(2) סכום התמיכה המשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שאין בידו צו דחיית שירות, בשנת הכספים שבה מופחתת התמיכה לפי סעיף זה;

”סכום התמיכה” – הסכום המשתלם על ידי המדינה בהתאם למבחנים שקבע שר החינוך מכוח סמכותו לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, למוסד תורני שהוא ישיבה, בעבור לימודי תלמיד ישיבה;

---

⁵ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60.

"סעיף תקציב" ו-"תוכנית" – כהגדרתם
בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק
יסודות התקציב.

פקיעת פרק ג'1 בשל 26טז. (א) פחת מספר המתגייסים בפועל, במשך שלוש
אי-עמידה ביעד
שנות גיוס רצופות, מ-85% מיעד הגיוס השנתי
הכולל, יפקע תוקפו של פרק זה לאחר שנה מתום
הגיוס השנתי הכולל
שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו משנת הגיוס
2024 ואילך.

(ג) שר הביטחון יודיע לכנסת בתוך 30 ימים
מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות בסעיף
קטן (א) על אי-העמידה כאמור באותו סעיף קטן,
ויפרסם ברשומות הודעה על המועד הצפוי לפקיעת
הפרק לפי הסעיף הקטן האמור.

הודעות בדבר מספר 26יז. (א) שר הביטחון יודיע לממשלה ולוועדת החוץ
המתגייסים בפועל
והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר
המתגייסים לשירות סדיר מקרב תלמידי הישיבות
ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, באותה שנת גיוס,
ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מיום 1
בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס האמורה.

(ב) השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי
יודיע לממשלה ולוועדת החוץ והביטחון של
הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המשרתים
בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת
גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר
מיום 1 בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס האמורה.

ועדת שרים לעניין 26יח. הממשלה תמנה ועדת שרים לעניין גיוס בני
גיוס בני ישיבות
הישיבות ומוסדות חינוך חרדיים, שבראשה יעמוד
שר הביטחון, ושתפקידה לבחון, בשם הממשלה,
את כלל ההיבטים הנוגעים לעניינים אלה ולהביא
לאישורה המלצות לגביהם:

- (א) תרגום ופרסום היעדים היחסיים לגיוס לשירות לאומי-אזרחי ויעדי הגיוס השנתיים הכוללים כמפורט בתוספת השנייה ליעדי גיוס מספריים;
- (ב) בחינת עמידה ביעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, יעדי הגיוס השנתיים לשירות לאומי-אזרחי ויעדי הגיוס השנתיים הכוללים;
- (ג) גיבוש מתווה למסלולי שירות משמעותי מקוצרים, המותנים באורך הכשרה;
- (ד) צמצום אי השוויון בגיוס לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי ביחס לכלל המשרתים בשירות הסדיר ובשירות הלאומי-אזרחי לרבות תגמולם והעדפתם של המשרתים בשירות חובה, בצה"ל בתחומים כלכליים וחברתיים, על בסיס תקציבם של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר;
- (ה) צעדים מנהליים שניתן לנקוט כלפי בוגרי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים הנעדרים משירות סדיר ומשירות לאומי-אזרחי כדי להביא אותם להתייצב לשירות ובכך להפחית מחומרת ענישתם על עבירה לפי סעיפים 92 ו-94 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.
- (ו) גיבוש תמריצים ותגמולים לשילוב בני הישיבות בשוק העבודה ובהכשרות מקצועיות.
- (ז) קביעת מטרות ותחומי העיסוק של בני הישיבות בשירות לאומי-אזרחי, כולל קביעת מכסות לכל תחום עיסוק, והכל בהיוועצות עם הרשות לשירות לאומי-אזרחי.

סימן ד': שילוב בתעסוקה

- שילוב בתעסוקה 26יט. (א) לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות בתעסוקה, רשאי עובד משרד העבודה ששר העבודה הסמיכו לכך, לקבל מפוקד או מאדם מטעמו מידע שיש בידיו לגבי מי שפטור מחובת שירות סדיר לפי סימן ב', מידע כאמור יימסר למטרת פנייה של משרד העבודה או של מפעיל, למקבל הפטור, לשם קידום שילובו בתעסוקה; עובד משרד העבודה יבקש מפוקד מידע לפי סעיף קטן זה רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש.
- (ב) מידע יועבר לפי הוראות סעיף קטן (א) באופן מאובטח בהתאם לנהלים שייקבעו במשרד העבודה.
- (ג) מקבל פטור שמידע לגביו הועבר לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לדרוש שהמידע האמור יימחק ולא יישמר; דרש מקבל פטור כאמור, ימחק עובד משרד העבודה או המפעיל את המידע.
- (ד) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף קטן (א) ולא יעשה בו כל שימוש אלא לתכלית האמורה באותו סעיף קטן.
- (ה) בסעיף זה –

"מידע" – מספר זהות, שם פרטי ושם משפחה, מען למשלוח דואר ומספר טלפון קווי ונייד;

"מפעיל" – מי שמפעיל או מקיים מטעם משרד העבודה מרכז תעסוקה או פעילות להכוונה תעסוקתית.

דיווח לכנסת – 26כ. שר העבודה ידווח לוועדת העבודה והרווחה ושילוב בתעסוקה ולוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות פרק זה על שילוב בוגרי ישיבות בתעסוקה.

סימן ה': הוראות כלליות

מניעת פגיעה במעמדה של יוצא-צבא אישה – 26כא. לא ייפגע מעמדה ושילובה של יוצא-צבא אישה בשירות ביטחון בשל שירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה.

שמירה על אורח חיים – 26כב. צבא הגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חיים של מי שהתגייס לשירות סדיר לפי פרק זה.

תקנות – 26כג. שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה, ובכלל זה תקנות בעניינים אלה:

(1) הדרכים והמועדים להגשת בקשות לפי פרק זה;

(2) תנאים מוקדמים להגשת בקשות לפי פרק זה.

דיווח לכנסת – 26כד. (א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שחלפה, בעניינים אלה:

(1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל ומספר המתייצבים כאמור מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים בפרט;

(2) מספר צווי דחיית שירות שניתנו לפי פרק זה, מספר צווי פטור שניתנו בהתאם לתקופה הראשונה בין השנים 2024-2028 כפי שמוגדרת בתוספת השנייה, ומספר צווי פטור שניתנו לתלמידים מתמידים;

(3) נתונים בעניינים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות;

(4) השפעת יישומן של הוראות פרק זה על השירות בשירות ביטחון, לרבות בכל הנוגע למעמדן ולשילובן של נשים בשירות ביטחון; דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת;

(5) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או שהורחבו.

(ב) ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע ההוראות לפי פרק זה.

3. תיקון סעיף 149ב בסעיף 149ב לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בהגדרה "ישיבה", במקום "26ב" יבוא "26ג".

4. תיקון סעיף 149 בסעיף 149 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) נוסף על המידע כאמור בסעיף קטן (א), ימסור משרד החינוך למשרד הביטחון ולצבא הגנה לישראל, לפי דרישתם, נתונים שיש בידיו בדבר לימודיהם של המתגייסים לצבא הגנה לישראל או לשירות לאומי-אזרחי במוסד חינוך חרדי כהגדרתו בסעיף 26יב, לפני גיוסם, ובכלל זה בעניין היותם בוגרי מוסד חינוך חרדי כהגדרתם באותו סעיף, לשם בחינת העמידה ביעדים לפי סימן ג' לפרק ג'1; לשם כך, ימסרו משרד הביטחון וצבא הגנה לישראל למשרד החינוך, לפי דרישתו, את רשימת המתגייסים כאמור; מידע כאמור בסעיף קטן זה יימסר רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש."

5. תיקון התוספת לתוספת לחוק העיקרי, בכותרת, במקום "תוספת" יבוא "תוספת ראשונה".
6. תוספת תוספת שנייה אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שנייה"

(סעיפים 26יב ו-26טז)

יעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי

בתוספת זו, "שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית" – כמשמעותו בסעיף 26יד(א).

בתוספת זו, "שנתון" – סך בוגרי מוסדות חינוך חרדי המיועדים לשירות ביטחון בשנה מסוימת.

בתוספת זו, יעד הגיוס השנתי הכולל הוא הסכום בין יעד הגיוס השנתי לשירות סדיר ליעד הגיוס המספרי שיהווה האחוז היחסי הנדרש לגיוס שנתי לשירות לאומי-אזרחי.

יצוין כי יעדי הגיוס של בני הציבור החרדי לשירות בצה"ל נקבעו על בסיס המלצות הוועדה המקצועית של שר הביטחון משנת 2018 ודוח צוות נומה. נקודת הפתיחה נקבעה ועודכנה על בסיס הצעת החוק של הממשלה ה-35.

טור א'	טור ב'	טור ג'
שנת גיוס	יעד גיוס שנתי לשירות סדיר	יעד גיוס שנתי לשירות לאומי-אזרחי
2024	1,973	השלמה ל-50% כלל השנתון ללא

תלמידים	שלפניה בשיעור
מתמידים	הגידול
	באוכלוסייה
	החרדית כפי
	שפורסם לפני
	תחילת אותה שנת
	גיוס

7. תיקון חוק שירות לאומי-אזרחי – בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014⁶ –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "שירות לאומי-אזרחי", במקום "למי שהופנה על ידי פוקד לפי הוראות פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון" יבוא "לאוכלוסיית היעד כאמור בסעיף 2";

(2) במקום סעיף 2 יבוא:

"אוכלוסיית היעד 2. הרשות תפנה אל מיועד לשירות ביטחון ששר הביטחון דחה את שירותו הסדיר כאמור בסעיף 26ד, ושפוקד אישר את שירותו כאמור לפי הוראות סעיף 26ח לחוק שירות ביטחון.

(3) בסעיף 6(ז)(2), במקום "מיועד לשירות ביטחון" יבוא "אדם, לפי הוראות סעיף 2";

(4) בסעיף 23 –

(א) בסעיף קטן (ב) –

(1) במקום הרישה יבוא "המנהל יודיע לפוקד אם התקיימה נסיבה מהנסיבות כמפורט להלן, לגבי מיועד לשירות ביטחון שאושר להציבו בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 2, בתוך 7 ימים מיום התקיימות אותה נסיבה:";

(2) בפסקה (1), במקום "הוא נוכח" יבוא "המנהל נוכח" ובמקום "יבצע מיועד לשירות ביטחון" יבוא "יבצע המיועד לשירות ביטחון";

⁶ ס"ח התשע"ד, עמ' 380; התשע"ז, עמ' 668.

(3) בפסקאות (2) ו-(3), במקום "של משרת" יבוא "של המיועד לשירות ביטחון";

(ב) בסעיף קטן (ג), המילים "או משרת בשירות לאומי-אזרחי, לפי העניין" – יימחקו, ובמקום "הוראות סעיף 26ח(ב) או 26(ב)" יבוא "הוראות סעיף 26ח(ד)";

(5) סעיף 36 – בטל.

8. תיקון חוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים
בחק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, התשע"ז-2017,⁷ בסעיף 2, בהגדרה "לומד תורה", בפסקה (1), במקום "26ח" יבוא "26ד" ובמקום הסיפה החל מהמילים "לפי סעיף 26כג(א)(1)" יבוא "לפי סעיפים 22ג(א)(1) או 26ה(1) לאותו חוק, לפי העניין".

9. תחילה והוראות מעבר
(א) ישיבה שהייתה כלולה, ערב תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה), ברשימה שגיבש שר הביטחון לפי סעיף 26כד לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותה כשיבה הכלולה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

(ב) על אף האמור בהגדרה "ישיבה" שבסעיף 26ג לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ישיבה כאמור בסעיף קטן (א) שאינה מופעלת על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור יראו אותה כשיבה לעניין פרק ג' לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, עד יום ל' באב התשפ"ב (27 באוגוסט 2024).

(ג) צו דחיית שירות שניתן לפי פרק ג' לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו ניתן לפי סעיף 26ד לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, לכל דבר ועניין, לרבות לעניין סעיף 26ז לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

(ד) מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים שהיו כלולים בצו שקבע שר הביטחון לפי פסקה (2) להגדרה "בוגר מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26טו(א) לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כמוסד חינוך חרדי שנקבע לפי פסקה (2) להגדרה "מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26יא לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

⁷ ס"ח התשע"ז, עמ' 320.

(ה) השכלה או הכשרה שאישר שר העבודה כהכשרה תעסוקתית מיועדת לפי סעיף 26 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותן כהכשרה תעסוקתית מיועדת כהגדרתה בסעיף 26 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

דברי הסבר

לנוכח האיומים והאתגרים הביטחוניים עימם מדינת ישראל מתמודדת מיום הקמתה, הגוברים ומשתנים ברבות השנים, שילוב בני הישיבות בצה"ל חיוני לשמירה על בטחון מדינת ישראל. לשם חיזוק צה"ל כצבא עם ממלכתי, הממלא את ייעודו כפי שמופיע במסמך ייעוד וייחוד צה"ל – הגנה על מדינת ישראל והבטחת קיומה, לצד חשיבותו של צה"ל כצבא העם לחוסן הלאומי, ומניעת שחיקת צבא העם, מתוך התפיסה כי עם בונה צבא בונה עם.

יש לפעול, אחת ולתמיד, כדי לחוקק הסדר קבע בכל הנוגע לגיוס בני הישיבות, ולהפסיק את השלכת האחריות על בג"ץ בדמות מתווי גיוס הפוגעים בעיקרון השוויון, כפי שאמרה הנשיאה בדימוס השופטת מרים נאום ז"ל: "הדברים נסחבים עד בלי קץ ועד בלי גבול, אני תחת הרושם שמצפים מאיתנו להוציא את הערמונים מהאש, וזה למעשה תפקידה של הממשלה."

בעקבות ביטולו של חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם, התשס"ב–2002, על ידי בית המשפט העליון בבג"ץ 6298/07 **רסלר נ' ננסת ישראל** (ניתן ביום 21.02.2012), נחקק חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 19), התשע"ד–2014 (ס"ח התשע"ד, עמ' 350) (להלן – תיקון 19 לחוק), שתיקן את חוק שירות ביטחון וקבע עיקרון לפיו יש לשלב את בני המגזר החרדי בשירות בצבא ההגנה לישראל (להלן – צה"ל), בתהליך הדרגתי ומדוד הנפרש על פני כמה שנים ולאפשר להם לשרת גם במסלולים חלופיים לשירות הצבאי. מימוש עקרון השילוב ההדרגתי התבצע באמצעות קביעת יעדי גיוס שנתיים של המשרתים בשירות הצבאי ובשירות הלאומי-אזרחי מקרב כלל הציבור החרדי בשנתוני הגיוס הרלוונטיים.

תיקון 21 לחוק מיום י"ח בכסלו התשע"ו (30 בנובמבר 2015) ריכך משמעותית את תיקון 19. התיקון קבע כי תקופת ההסתגלות תוארך ב־3 שנים (עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020) ותיקרא "תקופת ההסתגלות הראשונה" וכן כי תיקבע "תקופת ההסתגלות שנייה" למשך 3 שנים (עד יום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023)) שבה אי עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה תצמצם את סמכותו של שר הביטחון והוא יוכל לדחות את שירותם של בני המגזר החרדי עד לגיל 21 בלבד. לאחר גיל זה יהיה שר הביטחון רשאי לדחות את גיוסם של שאר דחויי השירות מקרב בני הציבור החרדי "בשים לב ליעד השנתי הכולל לגיוס שקבעה הממשלה".

ביום כ"א באלול התשע"ז (12 בספטמבר 2017) נפסק בבג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (ניתן ביום 12.9.2017) (להלן – פסק דין התנועה למען איכות השלטון), כי פרק ג'1 כנוסחו בעקבות תיקון 21 לחוק אינו חוקתי וביום ג' בתשרי התשע"ט (12 בספטמבר 2018) הוא יבוטל. פסק הדין קבע כי פרק ג'1 אינו חוקתי בשל פגיעתו בזכות היסוד לשוויון ובשל אי עמידתו של ההסדר הקיים בתנאי פסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כך נקבע כי פרק ג'1 אינו עומד ב"מבחן הרציונלי התיאורטי" של התאמת האמצעי שנוקטים אותו לתכלית החוק, בין השאר, בשל העדרה של תקופת קבע

ועמימות לגבי הדין החל לאחר תום תקופת ההסתגלות השנייה, העדר אמצעים בעלי השפעה ממשית בתקופות ההסתגלות, עמימות לגבי שיקול הדעת הנתון לשר הביטחון בתקופת ההסתגלות השנייה בנוגע לדחיית שירותם של תלמידי הישיבות מעל לגיל 21, דחיית השירות "האוטומטית" עד לגיל 21 באין עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה, הותרת שיקול הדעת הרחב בידי הממשלה ושר הביטחון בנוגע לדחיית שירות או מתן פטור לתלמידי הישיבות, וכן הותרת שיקול דעת רחב בעניין קביעת יעדי הגיוס על ידי הממשלה בהמלצת שר הביטחון.

בעקבות פסיקת בג"ץ הקים שר הביטחון דאז ועדה מקצועית בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון ובהשתתפות ראש אגף כוח אדם בצבא ההגנה לישראל, הפרקליט הצבאי הראשי, הרב הצבאי הראשי וראש האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון (להלן – הוועדה). תפקיד הוועדה היה לגבש הסדר בר־קיימה, שיעלה בקנה אחד עם צורכי הצבא כצבא עם ממלכתי ועם פסיקת בית המשפט העליון אשר ביטלה את פרק ג'1, ויזכה להסכמה הרחבה הנדרשת, לשם עיגונו בחקיקה. הוועדה נפגשה עם גורמי צבא, גורמים ממשלתיים, רבנים ואנשי ציבור נוספים.

הוועדה סברה כי השוויון בגיוס לצה"ל הוא ערך עליון והוא חיוני לשמירה על צה"ל וחזיון כצבא עם ממלכתי הממלא את ייעודו – הגנה על מדינת ישראל והבטחת קיומה. הוועדה הכירה בחשיבותם של לימוד ולומדי התורה בעם ישראל ובמדינת ישראל. בד בבד, סברה הוועדה כי יש לנקוט צעדים משמעותיים ואקטיביים לצמצום אי השוויון בשירות ולהעלאת שיעור המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, תוך הבנה מעשית כי שיעור הגיוס במגזר החרדי לא ישתווה באופן מלא בשנים הקרובות לשיעור הגיוס במגזר הכללי. כדי לאפשר לתהליכים המתרחשים בעניין זה במגזר החרדי להעמיק ולהבשיל, המליצה הוועדה לקבוע יעדי גיוס ארוכי טווח וליצור תהליך שישקף עלייה מדורגת בשיעור הגיוס במגזר החרדי לטווח הארוך. עם זאת, ברור כי פוטנציאל הגידול במספר המשרתים מקרב בני הציבור החרדי ילך ויפחת ככל שמספר המשרתים מקרבים יעלה. על כן, המליצה הוועדה להתבסס על שיעורי הגיוס הקיימים כנקודת מוצא. כמו כן הוצע כי בסופה של כל שנה תיבחן השגת יעדי הגיוס, שיעור גיוס בפועל הנופל מ-95% מיעד הגיוס השנתי יביא לצמצום בהיקף התמיכה הכוללת בישיבות. יעדי הגיוס השנתיים וכן ההשלכות הכלכליות בשל אי-עמידה בהם ייקבעו בחוק, וככל שלא יושגו יעדי הגיוס במשך כמה שנים רצופות השפעת ההשלכות האמורות תגבר.

אם לא יושג שיעור גיוס בהיקף של 85% לפחות מיעדי הגיוס השנתיים במשך שלוש שנים רצופות (להוציא השנתיים הראשונות מתחילת התיקון המוצע, שבהן כאמור לא יינקטו צעדים בשל אי-עמידה ביעדי הגיוס), יפקע התיקון לחוק לאחר 12 חודשים.

עוד סברה הוועדה כי יש להסדיר תגמולים לכלל המשרתים שירות מלא, שיבטאו הכרה בתרומתם של המשרתים להגנת המדינה ולהבטחת קיומה. לדוגמה, העלאת דמי הקיום של המשרתים שירות מלא, והוקרה ותגמול בדמות מימון מלא מטעם המדינה של לימודי תואר ראשון לכלל מסיימי השירות הצבאי, יהוו נקיטת עמדה להוקרת המשרתים בצה"ל, לחיזוקו כצבא עם ממלכתי ולצמצום אי-השוויון. בד בבד, המליצה הוועדה לשקול הרחבה של הפעולות כלפי מי שמפר את חובת השירות בלא שקיבל דחיית שירות או פטור ונעדר מן השירות שלא כדין, וזאת באופן כללי ולא דווקא במגזר החרדי. בעניין זה הומלץ לשקול צעדים מנהליים כגון שלילת הטבות שהמדינה מעניקה. בנושא זה נדרשת עבודה בין-משרדית לגיבוש צעדים מתאימים.

לבסוף, סברה הוועדה כי קיימת חשיבות רבה ליצירת מסלולי שירות לאומי-אזרחי אטרקטיביים בעבור האוכלוסייה החרדית, לפיקוח ובקרה על מסלולי השירות וכן ליצירת תמריצים להשתלבות בהם. המלצות הוועדה תורגמו להצעת חוק ממשלתית, שהונחה על שולחן הכנסת ה-20, הצעת חוק זו מתבססת על עקרונות והמלצות של הוועדה הממשלתית כפי שתורגמו להצעת החוק הממשלתית של הכנסת ה-20 ושל הכנסת ה-24, ועושה מספר צעדים הכרחיים נוספים לשם שמירת צה"ל כצבא העם ולצמצום אי השוויון וגיוס בני ישיבות לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי.

בסעיף מטרת החוק, חודד כי מטרתו של פרק ג'1 המוצע היא לצמצם את אי השוויון בגיוס לשירות סדיר לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי, והכול תוך הכרה בחשיבות לימוד התורה, ובשים לב לשילוב צעירים חרדים בשוק העבודה.

כך, לצד חשיבות צמצום אי השוויון בגיוס לשירות, הצעת החוק נותנת משקל לשילוב חרדים בשוק העבודה, כאתגר חברתי כלכלי משמעותי השלוב בחוק הגיוס. נכון להיום, שיעור התעסוקה של גברים חרדים (כ-48%, על פי הנתונים שהתקבלו לפני משבר הקורונה) נמוך משמעותית ביחס לקבוצות אחרות: 87.7% בקרב גברים יהודים שאינם חרדים ו-76% בקרב גברים ערבים. בשנים האחרונות שיעורי התעסוקה אינם עולים, וזאת בניגוד לשנים קודמות. נתונים נוספים מצביעים על כך שבשנת 2065 האוכלוסייה החרדית תהווה שליש מכלל האוכלוסייה בישראל וכך גם יהיה חלקם בכוח העבודה.

בעבר נמצא כי הורדת גיל הפטור מגיוס משפיעה על העלאת שיעורי התעסוקה ואיכות התעסוקה של הגבר החרדי. על פי מחקר של בנק ישראל והמועצה הלאומית לכלכלה, אשר בחן את ההסדר הקרוי "ריקון הבריכה" (הסדר חד-פעמי בחוק שירות ביטחון שאפשר בשנת 2014 לכלל הגברים החרדים מגיל 22 פטור משירות ביטחון וכתוצאה מכך אפשר להם להשתלב בתעסוקה), הסדר זה הביא לגידול של כ-10% בהשתלבות חרדים בגילים הרלוונטיים בשוק התעסוקה, והגדיל את השכר השנתי (ברוטו) שלהם בכ-20%.

לעניין זה, ראוי להפנות לדבריו של השופט עמית, בפסק דין התנועה למען איכות השלטון, בהתייחסו לפרק ג'1 בנוסחו הקיים: "שתי התכליות העיקריות של החוק הן צמצום הפערים בשוויון בנטל והשתלבות בשוק העבודה. בין שתי התכליות יש יחסי גומלין, והאחת מקרינה על השניה, אך אין האחת נגררת לשניה, וכל אחת מהן עומדת איתן על רגליה שלה. אכן, ההנחה היא כי שירות בצה"ל או שירות לאומי יסייעו לצעיר החרדי להשתלב בשוק העבודה. אך הדרך להשתלבות החרדים בשוק העבודה אינה עוברת בהכרח דרך צה"ל. ניתן להשיג את המטרה של הגדלת מספר החרדים המתגייסים בדרך ההפוכה – דרך שילוב מוגבר של חרדים בשוק העבודה, מתוך הנחה כי השינוי בחברה החרדית יחלחל כלפי מטה, ויעלה בסופו של דבר גם את שיעור המתגייסים..."

בהצעת החוק בוצעו כמה שינויים נוספים ביחס להצעת החוק הקודמת:

ראשית, נקבעו שני מסלולי גיוס. מסלול הבכורה בעל העדיפות – גיוס לשירות סדיר בצה"ל, ולמי שדוחה את שירותו, בכפוף לתנאים הקיימים בחוק וליעדים הקבועים בתוספת השנייה, גיוס למסלול השני של לשירות לאומי-אזרחי. כמו כן, עודכנו יעדי הגיוס של בני הציבור החרדי לשירות בצה"ל בהתייחס לנתונים המעודכנים בדבר מספר החרדים המתגייסים בשנים האחרונות, כפי שעלה מדוח צוות נומה ומבדיקות הנתונים הנוספות שנערכו לאחר פרסום המלצותיו. נקודת הפתיחה נקבעה על בסיס הצעת החוק של הממשלה ה-35.

שנית, לוחות הזמנים צומצמו משמעותית בכל הנוגע לגיוס לשירות לאומי-אזרחי, ויעדי הגיוס בכל שנה הורחבו, במתווה של עלייה יחסית ומדורגת ביעדי הגיוס לשירות לאומי-אזרחי ולשירות סדיר בצה"ל. כצעד משלים, מוצע לקבוע בחוק השלכות כלכליות בהעדר עמידה ביעדי הגיוס ואת ביטול המתווה כולו בהעדר עמידה ביעדי הגיוס לאורך זמן.

באשר לתלמידי ישיבות מתמידים, מוצע כי גיל הפטור יעמוד על 22, כמו כן, מוצע כי תיקבע מכסת פטור של 2,000 תלמידים מתמידים מסך המיועדים לשירות ביטחון בוגרי מוסדות חינוך חרדיים. במטרה להסיר חסמים להצטרפות לשירות הלאומי-אזרחי, מוצע לקבוע כי צעירים חרדים שקיבלו פטור משירות צבאי ישרתו בשירות לאומי-אזרחי בלי שיידרשו להליכים נוספים מול צה"ל, וההסדרים לעניין זה ייקבעו בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014 (להלן – חוק שירות לאומי-אזרחי).